

(met Andre Fonteyne in Gandalf, jan. 1996)

AMPARO CORTES

Ik ben geboren in de Sevillaanse wijk *el Cerro del Águila*. Geen Sevillaan die niet weet waar die zich bevindt of wat het is. Vraag me niet of die wijk ten zuiden, ten oosten of ten westen van het centrum ligt, want daar heb ik nooit op gelet. Het was een doodarme wijk, een van de armste van Sevilla. Een buur van mij was Salvador Távora acteur en theaterdirecteur, (°1934), die veel werken schreef, geïnspireerd door García Lorca.

Ik ging niet vaak naar het centrum van de stad, want ik was erg jong en thuis waren ze nogal streng. Ze lieten me niet alleen buiten komen. Ik moest altijd een oudere persoon naast mij hebben. Maar je had zo'n half uur nodig om het te voet te bereiken. Een lange weg tot aan het slachthuis, herinner ik me.

We waren allemaal *gitanos* in mijn familie. Mijn vader trouwde met een *paya* (niet zigeuner) zodat ik half *gitana* en half *paya* ben.

(...) We woonden in één huis samen met wel vijf gezinnen. (...) Een oom van mijn vader, Miguel Reyes, was een uitstekend gitarist. Een ander oom heette Juan el Cuacua, een uitstekende en bekende *cantaor*. Mijn vader was een fenomenaal begaafde artiest. Hij zong en danste als geen ander. Zijn artiestennaam was *el Gitanillo de Jerez*. Een van zijn broers, mijn oom dus, was een stierenvechter in zijn jonge jaren, maar op zekere dag nam een stier hem op de horens en hij kreeg er zo'n schrik van dat hij voor de rest van zijn leven als kelner aan de kost kwam. Nog een andere oom overleefde als venter op straat en op *gitano*-markten.

Ik heb alleen maar één zuster. Meer kinderen zou onze dood betekend hebben. Je kunt je niet voorstellen wat een honger wij geleden hebben.

Toen ik zestien werd, ben ik met mijn moeder in België komen wonen. Dat was altijd al de wens van mijn moeder geweest. Wat geld sparen om in het buitenland tussen echte muren te kunnen leven. Omdat wij in het binnenste gedeelte van mijn grootmoeders huis woonden, moest mijn vader voor het onderhoud van het dak zorgen. In de winter regende het overal binnen, ook op de bedden. Dan stopte hij gaten en spleten dicht met teer. En in de zomer smolt het goedje en drupte het neer op onze haren, op de kleren, de dekens, vreselijk! Daarmee vergeleken is het hier een paradijs. Ik bleef hier, trouwde en kreeg kinderen. Mijn moeder keerde na elf jaar terug naar Spanje.

De sfeer in ons huis in Sevilla was wel prachtig. Iedereen kwam er over de vloer. Overdag ging mijn vader naar herbergen en verkooppunten om wat centen te verdienen, met dans en zang, en als hij thuiskwam met het verdiende geld was het feest. Al de burens stroomden bij ons bijeen om te zingen, te dansen, gitaar te spelen!

Ook Pepe Pinto kwam daar wel eens langs. Hij hoorde mij graag zingen en wilde me bij zijn groep. Maar mijn vader wou er niet van weten. Volgens hem was het artiestenleven niets voor mij. Veel te

hard. Maar mij beviel het wél! Ik heb altijd gezongen. Van kindsbeen af. Liedjes van Marifé de Triana , Concha Piquer. Later heb ik gecultiveerd wat diep in mijn binnenste leefde, de flamenco. Er kwamen wel meer *cantaoras* langs. Er was *la Perla de Cádiz* en de vrouw van *Pepe Pinto*: *Pastora Pavón* ook gekend als *Niña de los Peines* en *Pepe Marchena*, de favoriet van mijn vader. Wij kenden erg veel artiesten omdat mijn vader ons vaak meenam op zijn tournees of om andere artiesten te gaan zien. Zo herinner ik me *el Gordito de Triana* of *Antonio de Mairena*, mijn geliefkoosde *cantaor*, die ik Sevilla meemaakte, want hij trad op met mijn vader. Zoals mijn vader ook optrad met de groep van *Lola Flores* en *Manolo Caracol*, waar hij een van de drie dansers was. Ik herinner me ook nog *Beni de Cádiz*, en de grote danser *el Caracolillo*, de man van *Juanita Reina*. Ik zong vooral *sevillanas*, die ik nog altijd graag zing en *cuplés*. Dat hoorde je immers ook het meest in die dagen. De flamenco-was een beetje een protest-genre, daar zat vrijheidsdrang in, het klonk als een klacht. En omdat het soms nogal straffe dingen uitdrukte, mocht dat niet onder het regime van Franco (1892-1975). *Cuplés*, dat mocht wel omdat het gewoon niets te zeggen had. Er zijn natuurlijk wel mooie teksten, maar die waren ongevaarlijk.

Thuis werd uitsluitend flamenco gezongen. Zang, dans, gitaar, je hoorde niks anders.

De eerste persoon die ik in België leerde kennen was *Chato de Jerez*, een engel uit de hemel zoals hij zich over ons ontfermde. Met hem heb ik in het begin wat gezongen. Ik kwam aan de kost als poestvrouw - dat was het vrouwenwerk voor migranten, de mannen vonden meestal werk in de koolmijnen. Mijn man José, die ik bij mijn aankomst leerde kennen zorgde er later voor dat ik werk kreeg in een textielfabriek.

Chato leerde ik kennen, de eerste dag al in de buurt van het Brusselse zuidstation. We waren op zoek naar een buur uit Sevilla, die hier al enige tijd woonde. *Juanillo el Coronil*, maar dat is niet zijn echte naam en dus kon niemand ons helpen. We waren met zijn zessen. Mijn moeder, twee dames Rosario en Maria, en drie meisjes, ik - 16 - , eentje van 18 en Ana - 19 - , de latere vrouw van Chato, een buurmeisje uit Sevilla. De oudsten gingen op zoek terwijl wij, de jongsten, bij de bagage bleven. We waren om elf uur aangekomen en 's avonds stonden we er nog. Zuiders gekleed, op espadrilles en zonder een cent op zak. De lichten werden gedoofd en we vroegen ons af hoe en waar we de nacht zouden doorbrengen. Plots stopte er een taxi mét Chato en met mijn moeder. Hij zorgde voor een bed en wat om te eten en zorgde de volgende dagen voor ons. De eerste avond waren we zo blij dat er een spontaan feestje uitbarstte. Chato haalde zijn gitaar boven en begon te zingen. Wij konden niet achterblijven.

In 1979 of 1980 heb ik de eerste keer opgetreden met Wannes. Chato had mij voorgesteld. Mensen! Wat een verschrikkelijke dag! Ik voelde me helemaal niet op mijn gemak, dood van de zenuwen. Een eerste openbaar optreden en dan meteen ook nog voor de radio. Maar Wannes was blijkbaar tevreden, want sindsdien belde hij me regelmatig voor optredens. In het begin deed ik dat alleen met

hem, maar later kwam daar ook Manolo López - *el niño de la puebla* - bij. En dan ben ik zelf beginnen te schrijven.

Dat schrijven gaf me veel voldoening en in de loop der jaren heb ik een eigen repertoire opgebouwd.

Wannes, Guillermo, is een pracht van een mens op alle gebied. Karakter, omgang, levenswijze, eenvoud. Een goede vriend, een kameraad uit de duizend, voor iedereen. We werken al zo'n vijftien jaar samen en er is nooit één vuiltje aan de lucht geweest. Hij kan anders wel zenuwachtig zijn, als je wat laat bent voor een optreden bijvoorbeeld. Hij is ook nog een goed musicus, is van alles op de hoogte. Hij gaat zodanig op in de flamenco dat hij het ook goed brengt. Mij heeft hij altijd een duwtje in de rug gegeven.